

GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG CHO DU LỊCH BIỂN TẠI QUẢNG BÌNH

THS. LÊ ĐỨC THỌ

Trường Cao đẳng Nghề Đà Nẵng

LÊ THỊ HỒNG NHUNG, TRẦN THỊ GIANG

Trường THCS Quảng Thạch, Quảng Trạch, Quảng Bình

1. Đặt vấn đề

Những thập kỷ gần đây, du lịch đã trở thành một ngành kinh tế lớn, chiếm vị trí quan trọng ở nhiều quốc gia trên quy mô toàn cầu. Du lịch biển là loại hình du lịch phát triển sớm và là một trong những loại hình du lịch chiếm ưu thế nhất trên thế giới. Du lịch biển phát triển rất phong phú và đa dạng với nhiều loại hình thu hút khách du lịch. Hàng năm, du lịch biển đã đem lại nhiều lợi ích kinh tế và xã hội cho các quốc gia có biển. Do vậy phát triển du lịch biển bền vững là nhu cầu, mục tiêu định hướng phát triển kinh tế - xã hội của nhiều quốc gia trên toàn thế giới. Với lợi thế rất thuận lợi để phát triển nhưng kinh tế biển ở tỉnh Quảng Bình vẫn còn nhỏ bé về quy mô, còn bất hợp lý về cơ cấu ngành nghề, phát triển kinh tế biển chưa gắn với liên kết kinh tế vùng, do vậy chưa tạo ra mối liên kết kinh tế, phát huy được lợi thế so sánh, tạo động lực thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội. Chính vì vậy, nghiên cứu về tiềm năng phát triển du lịch biển tại Quảng Bình và đề xuất được một số giải pháp nhằm phát triển du lịch biển theo hướng bền vững tại Quảng Bình là việc làm cần thiết.

2. Tiềm năng phát triển du lịch biển bền vững tại Quảng Bình

Khai thác du lịch biển sẽ khai thác được lợi thế về tài nguyên du lịch tự nhiên. Du lịch biển kết hợp với du lịch văn hóa vùng ven biển tạo

ra sự đa dạng về sản phẩm du lịch đáp ứng được nhu cầu của khách. Do vậy du lịch biển có tốc độ phát triển nhanh và là một trong những loại hình thu hút được đông nhất số lượng khách tham gia so với loại hình du lịch khác. Quảng Bình là vùng đất thơ mộng nằm ở dải đất miền Trung Việt Nam. Với 116km đường bờ biển từ Đèo Ngang đến Hạ Cờ, nơi đây như bức tranh kỳ vĩ về non xanh nước biếc. Có người nói, khung cảnh thơ mộng của những bãi biển trong xanh, đồi cát trắng, rừng phi lao ven biển, bãi tắm đẹp, bờ cát mịn... là thiên nhiên đã ban tặng để bù lại những khắc nghiệt về thời tiết, địa hình cho Quảng Bình.

Bờ biển có nhiều thắng cảnh đẹp, cùng với thềm lục địa rộng gấp 2,6 lần diện tích đất liền tạo cho Quảng Bình có một ngư trường rộng lớn với trữ lượng khoảng 10 vạn tấn và phong phú về loài (1.650 loài), trong đó có những loại quý hiếm như tôm hùm, tôm sú, mực ống, mực nang, san hô. Phía Bắc Quảng Bình có bãi san hô trắng với diện tích hàng chục ha, đó là nguồn nguyên liệu quý cho sản xuất hàng mỹ nghệ và tạo ra vùng sinh thái của hệ san hô. Điều đó cho phép phát triển nền kinh tế tổng hợp vùng ven biển.

Mặt nước nuôi trồng thủy sản, với 5 cửa sông, Quảng Bình có vùng mặt nước có khả năng nuôi trồng thủy sản khá lớn, tổng diện tích 15.000ha. Độ mặn ở vùng mặt nước từ cửa

sông vào sâu khoảng 10-15km dao động từ 8-30‰ và độ pH từ 6,5-8, rất thuận lợi cho nuôi tôm, cua xuất khẩu. Chế độ bán nhật triều vùng ven biển thuận lợi cho việc cấp thoát nước cho các ao nuôi tôm cua.

Được thiên nhiên ban tặng cho bờ biển dài khá bằng phẳng, bãi cát trắng xóa rộng mênh mông, độ nghiêng tương đối ít, nước biển xanh trong đã tạo cho Quảng Bình có nhiều bãi tắm biển lý tưởng như bãi tắm Nhật Lệ, Đá Nhảy, Quang Phú, Bảo Ninh,... Bên cạnh đó, Quảng Bình có khí hậu tương đối thuận lợi để phát triển du lịch biển, thời gian thích hợp nhất để du lịch biển là từ tháng 5 đến tháng 10. Tuy nhiệt độ khá cao nhưng có gió và hơi nước từ biển vào đã làm giảm đi cái nóng của mùa hè ở Quảng Bình. Hiện nay, ở Quảng Bình có rất nhiều loại hình du lịch biển được khai thác đưa vào sử dụng như dã ngoại phong cảnh biển, thể thao biển, văn hóa văn nghệ tổ chức ở bãi biển, tổ chức các trò chơi team building. Đặc biệt là loại hình du lịch dã ngoại cảnh biển được du khách rất ưa chuộng. Với loại hình du lịch này du khách có thể đi bằng thuyền hoặc ca nô trôi nổi theo dòng nước trong xanh của biển cả, đắm chìm trong những con sóng bập bênh xô vào mạn thuyền. Du khách có thể tự mình đi câu cá, đặc biệt là câu mực vào ban đêm và thưởng thức sản phẩm biển ngay trên thuyền, đó là một hành trình thú vị, hấp dẫn và mới lạ đối với du khách.

Hầu hết các bãi tắm biển, các danh thắng nổi tiếng ở Quảng Bình như tượng đài Mẹ Suốt, Quảng Bình Quan, động Thiên Đường, suối nước Moọc đều ở gần các khu đô thị nên rất thuận lợi, an toàn cho du khách kết hợp tham quan, nghỉ dưỡng. Mặt khác các khu đô thị có lịch sử hình thành và phát triển gắn liền với biển nên có nhiều trung tâm văn hóa, lễ hội

dân gian, làng nghề đặc sắc của miền biển, du khách có thể kết hợp tham quan, nghỉ dưỡng và nghiên cứu.

Như vậy có thể thấy, Quảng Bình là tỉnh có rất nhiều điều kiện thuận lợi trong việc phát triển du lịch biển, với nhiều bờ biển đẹp nằm trải dài từ phía bắc đến phía nam. Quảng Bình đã được nhiều du khách quốc tế biết đến như là nơi nghỉ dưỡng, thư giãn, tắm biển lý tưởng của khu vực Đông Nam Á. Quảng Bình đã phát huy hết lợi thế về địa lý, điều kiện tự nhiên vô cùng ưu đãi để phát triển du lịch biển và tạo sức hút đối với du khách trong nước và quốc tế. Đa dạng và phong phú với các sản phẩm du lịch biển, đến với Quảng Bình, du khách không chỉ được thả mình vào biển cả, ngắm hoàng hôn hay bình minh trên biển, các trò chơi giải trí trên biển, mà còn được thưởng thức các món hải sản tươi ngon và hấp dẫn. Thông tin từ Sở Du lịch cho biết, trong năm 2019, lượng khách du lịch đến Quảng Bình đạt khoảng 5 triệu lượt, tăng 28% so với năm 2018, trong đó khách quốc tế ước đạt 270.000 lượt, tăng 35%. Tổng thu từ khách du lịch ước đạt 5.570 tỷ đồng, tăng 28%. Sự tăng trưởng mạnh mẽ số lượng du khách đã kéo thu nhập từ du lịch cũng tăng theo.

Ngoài cảnh quan thiên nhiên đẹp và phong phú, Quảng Bình đã có nhiều chính sách khuyến khích đầu tư, đặc biệt là đầu tư cho sự phát triển của du lịch. Đây là điều kiện rất tốt để thu hút đầu tư trong và ngoài nước, giúp tăng trưởng kinh tế nói chung và du lịch nói riêng. Quảng Bình đã khai thác nhiều tuyến đường biển với nhiều khu vui chơi, giải trí phục vụ cho người dân địa phương và du khách. Ngoài ra, Quảng Bình đã và đang đẩy mạnh quảng bá du lịch nhằm tạo ra môi trường hội nhập và giao lưu văn hóa với khu vực và

thế giới. Biển Nhật Lệ là một trong những bãi biển nằm trong top 10 bãi biển quyến rũ nhất Việt Nam. Biển Nhật Lệ dễ khiến du khách “yêu từ cái nhìn đầu tiên” bởi vẻ nguyên sơ mà thu hút đến lạ. Không đi theo hướng hiện đại hóa, bãi biển này vẫn giữ nét mộc mạc, giản dị đã tạo nên dấu ấn riêng biệt.

Tuy nhiên, mặc dù Quảng Bình đã mở rộng và đưa vào khai thác rất nhiều tuyến, điểm du lịch, nhưng nguồn nhân lực có trình độ chuyên môn còn rất ít. Lượng khách du lịch đến Quảng Bình ngày càng đông nhưng lao động ngành du lịch thì tăng khá chậm. Hiện toàn tỉnh có 370 cơ sở lưu trú du lịch; 24 đơn vị lữ hành đăng ký hoạt động; 3.000 cơ sở kinh doanh dịch vụ ăn uống cùng các cơ sở, cửa hàng cung cấp sản phẩm phục vụ du khách tại khu, điểm du lịch; 275 hướng dẫn viên du lịch và khoảng 5.000 lao động trực tiếp, 12.000 lao động gián tiếp liên quan đến ngành du lịch. Toàn tỉnh có 287 cơ sở lưu trú du lịch; 33 đơn vị lữ hành đăng ký hoạt động [4].

3. Một số đề xuất giải pháp nhằm phát triển du lịch biển bền vững tại Quảng Bình hiện nay

Đổi mới nội dung và hình thức quảng bá nhằm phát triển du lịch biển

Giới thiệu các tuyến điểm du lịch trọng điểm của Quảng Bình bằng các đoạn quảng cáo, brochure được thiết kế ấn tượng và đẹp mắt với nhiều ngôn ngữ khác nhau nhằm giới thiệu cho du khách trên nhiều phương tiện thông tin đại chúng, tại sân bay, nhà ga, bến xe bus. Tăng cường quảng cáo báo đài, tạp chí, đặc biệt là các dịp lễ Tết, áp dụng kèm theo chính sách khuyến mãi, giảm giá cho khách du lịch; kết hợp với các công ty du lịch lữ hành bằng cách cung cấp đầy đủ thông tin các tuyến điểm du lịch giúp thu hút du khách nhiều hơn.

Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phục vụ du lịch

Giáo dục đào tạo và nâng cao sự hiểu biết về biển, du lịch biển bền vững nhằm xây dựng nguồn nhân lực có kiến thức, kỹ năng, khả năng tư duy để quản lý sử dụng bền vững, khai thác hợp lý tài nguyên và bảo vệ môi trường biển góp phần vào sự phát triển bền vững của xã hội và phát triển du lịch. Thống kê sơ bộ về số lượng lao động phục vụ ngành du lịch và tiến hành đánh giá phân loại trình độ nghiệp vụ của họ, từ đó lập kế hoạch đào tạo một cách phù hợp và hiệu quả. Thiết lập chính sách thu hút và đãi ngộ người có trình độ, năng lực nhằm bổ sung lực lượng lao động đang thiếu hụt trầm trọng, kể cả thu hút đối với người nước ngoài. Cần khuyến khích người lao động tự nghiên cứu, bồi dưỡng và nâng cao nghiệp vụ chuyên môn phù hợp với nhu cầu hiện tại của thị trường và doanh nghiệp trong lĩnh vực du lịch. Đẩy mạnh sự liên kết giữa các cơ sở đào tạo nhân lực du lịch, giữa cơ sở đào tạo với doanh nghiệp sử dụng lao động nhằm đào tạo ra lực lượng lao động du lịch có kỹ năng và tay nghề, mặt khác có thể hỗ trợ để đào tạo lại cho người lao động hiện tại.

Nâng cao nhận thức, trách nhiệm bảo vệ môi trường biển

Cần nâng cao nhận thức cho cộng đồng về bảo vệ môi trường biển, phát triển tài nguyên biển theo xu hướng bền vững bằng cách xây dựng các chương trình hành động, các đoạn phim ngắn về bảo vệ tài nguyên và môi trường biển đăng tải trên các đài truyền hình, các trang mạng xã hội như Youtube, Facebook,... Khuyến khích các dự án đầu tư phát triển du lịch theo xu hướng du lịch xanh, giúp bảo vệ môi trường, tôn tạo và phát triển tài nguyên, hay những tour du lịch được lồng ghép giữa

hoạt động du lịch và bảo vệ môi trường. Thành lập các đội nhóm hướng dẫn, thu gom rác thải tại các bãi biển, nhất là vào những mùa cao điểm. Bên cạnh đó, cần tăng cường công tác giám sát và kiểm tra đối với hoạt động bảo vệ môi trường biển của người dân và du khách trong hoạt động du lịch tại Quảng Bình.

Tăng cường đầu tư phát triển cơ sở vật chất cho du lịch biển có trọng tâm trọng điểm, tăng cường phối hợp giữa các ngành, mở rộng hợp tác quốc tế

Xây dựng sản phẩm đặc trưng để tạo dựng thương hiệu và nâng cao sức cạnh tranh cho du lịch biển, thúc đẩy hình thành mối quan hệ liên kết kinh tế giữa du lịch biển với du lịch toàn vùng. Để khai thác kinh tế biển của Quảng Bình hiệu quả, cần phải đặt nó trong mối liên kết với kinh tế vùng nhằm tận dụng và phát huy tối đa lợi thế của địa phương, huy động tối đa nguồn lực ngoại sinh trong quá trình phát triển. Quảng Bình cần tăng cường quảng bá, hợp tác song phương trong lĩnh vực du lịch với các tỉnh, thành phố trong nước cũng như các nước trong khu vực và trên thế giới, từ đó học hỏi thêm kinh nghiệm và mở ra hướng đi mới cho du lịch Quảng Bình. Song song đó, cần tăng cường phát triển đồng thời thị trường khách du lịch nội địa và khách du lịch quốc tế như làm tốt công tác nghiên cứu, xúc tiến thị trường để xác định

đối tượng khách chủ lực của Quảng Bình từ đó có hướng đầu tư, khai thác thích hợp.

4. Kết luận

Với những thành tựu đã đạt được trong thời gian qua, có thể khẳng định du lịch biển có vai trò rất quan trọng trong cơ cấu kinh tế của tỉnh, góp phần tạo công ăn việc làm, thu hút đầu tư, nâng cao vị thế và hình ảnh cho du lịch Quảng Bình. Tuy nhiên, những kết quả như hiện nay vẫn chưa tương xứng với tiềm năng và lợi thế về du lịch biển tại Quảng Bình. Vì vậy, để du lịch biển trở thành ngành kinh tế mũi nhọn và thực hiện theo những nguyên tắc về phát triển du lịch biển bền vững, bên cạnh sự nỗ lực, cố gắng và phối hợp chặt chẽ của các Sở, ban ngành, cũng như doanh nghiệp, người dân và du khách, cần tăng cường giáo dục, đào tạo phát triển nguồn nhân lực phục vụ cho ngành du lịch biển và quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường biển; đẩy mạnh hoạt động quảng bá và xúc tiến du lịch theo xu hướng bền vững. Bên cạnh đó, cần thực hiện liên kết vùng nhằm phát huy những lợi thế của các tỉnh, thành phố ven biển, tạo ra được con đường du lịch miền Trung qua đó hỗ trợ nhau cùng phát triển. Như vậy, du lịch biển Quảng Bình sẽ từng bước bắt kịp xu thế toàn cầu, đáp ứng nhu cầu du khách và phát triển mạnh hơn theo hướng chất lượng và bền vững, vươn ra xứng tầm khu vực và quốc tế ■

Tài liệu tham khảo

1. Trần Thanh Tùng (2015), “Liên kết khai thác thủy, hải sản với du lịch: Hướng phát triển mới của Quảng Bình”, *Tạp chí Kinh tế và Dự báo*, (4), tr.75-77.
2. Lê Đức Thọ (2019), “Nghiên cứu tiềm năng phát triển du lịch tại các đảo ven bờ miền Trung: Đảo Cù Lao Chàm, Đảo Lý Sơn; Đảo Phú Quý”. Kỷ yếu Hội thảo khoa học Quốc gia: “Cơ sở lý luận và thực trạng chính sách phát triển bền vững dải ven biển Bắc Trung Bộ”, Nxb Lao động - Xã hội, tr.242-248.
3. Lê Đức Thọ (2019), “Nghiên cứu tài nguyên văn hóa biển phục vụ phát triển du lịch cộng đồng ở Đà Nẵng hiện nay”, *Tạp chí Phát triển kinh tế - xã hội Đà Nẵng*, Số 117, tr.2-7.
4. Thảo Linh (2017), “Năm 2017, khách quốc tế đến Quảng Bình tăng gần 120%”, <https://bvhttdl.gov.vn>.
5. Lê Đức Thọ (2019), “Phát triển nguồn nhân lực du lịch tại Quảng Bình - Thực trạng và giải pháp”, *Tạp chí Sinh hoạt lý luận*, số 159.